

المساحة

de tuin
van Jan

De Tuin van Jan

Een Paradijstuin in Amsterdam MidWest

Er was eens een braakliggend binnenterrein tussen de Jan Eef en de Jan van Galenstraat ...

Een unieke plek voor een aards paradijs hier in het dichtst-bevolkte stadsdeel van Amsterdam West. Per huishouden beschikt de Baarsjes over 12 vierkante centimeter groen. In wijken als Westerpark is dat 30 vierkante meter. Een huishouden in Bos & Lommer beschikt over 34 vierkante meter.

Op dit vergeten binnenterrein ($\pm 1600 \text{ m}^2$) ontstaat nu 'De Tuin van Jan', een stadsoase in de vorm van een paradijstuin.

Het woord 'paradijs' is van oorsprong een oud-Perzisch woord, 'pairidaeze'. Het betekent: 'omheinde (boom)gaard, park of hof'. 'Pairi' betekent 'rondom' en 'diz' betekent 'vorm': een ommuurde tuin dus, net als de Tuin van Jan.

Iedereen heeft zo zijn eigen voorstelling van het paradijs; de hemel, een gelukzalig oord waarin de mens - als het goed is - na het aardse leven terecht komt. Sinds mensenheugenis heeft men geprobeerd dit hemelse paradijs op aarde na te bouwen. Een paradijstuin is zo'n aards paradijs.

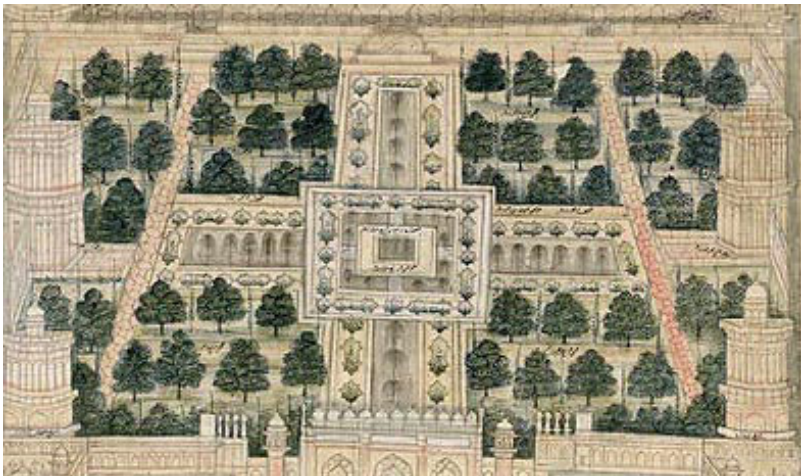
De Perzen waren de eersten die het paradijs nabootsten in hun achtertuin. In de 6e eeuw voor Christus legde de Perzische koning Cyrus II de Grote een Paradijstuin aan. Midden in deze hemelse tuin zette de koning zijn troon neer. Hier vond hij rust, "tussen de bloemen en fruitbomen in het schoonste oord op aarde", aldus de koning.

Oude wildernis, nieuwe wildernis

In die tijd was de wereld een grote wildernis, alles was woeste natuur met wilde beesten en veel gevaar. De ommuurde paradijstuin was afgesloten van deze boze buitenwereld. Hierbinnen was alles 'beschaafd', veilig, mooi en aangenaam; een echte oase, een paradijs. Nu heeft de wilde natuur bijna overal plaatsgemaakt voor de grootstedelijke, betonnen, wildernis. De Tuin van Jan is een stads-oase middenin deze 21ste eeuwse 'urban jungle'.

Symboliek en vorm

Een paradijstuin is veelal rechthoekig van vorm en wordt in vieren gedeeld door kanalen. (Bijna) alles is symbolisch in een paradijstuin; de vier delen staan symbool voor de vier seizoenen, de vier elementen, de vier windrichtingen of de vier kwadranten van het heelal.

De paradijstuin van de Taj Mahal, India, 18de eeuw.

De kanalen symboliseren de vier rivieren die door het paradijs (Eden) stromen. Door deze vier rivieren vloeit water, melk, wijn en honing. In het middelpunt bevindt zich een vijver die de ‘navel van de wereld’ symboliseert; het begin van alles, de bron van alle leven.

Een paradijstuin kenmerkt zich door geometrische (bloem)patronen, net als een Perzisch tapijt. Alles geurt er heerlijk en je vindt er alle kleuren van de regenboog.

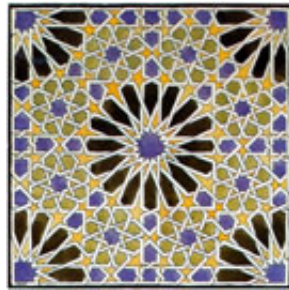
Fluistertuin

Een paradijstuin is een oase van stilte en rust. De oude Perzen hadden er zelfs een naam voor: ‘Aram Bagh’, Tuin van Rust. Want in het paradijs hoor je geen trams, auto’s of scooters, geen geroep of kabaal, alleen het kabbelende water, het geruis van bladeren, het fluiten van vogels en zacht gefluister. De Tuin van Jan is een ‘Fluistertuin’.

Bezoekers komen er voor een moment van stilte, rust en onthaasting. De Engelsen noemen zo’n tuin een “restorative garden”, een tuin voor lichamelijk en geestelijk herstel. Hier overpeins je het leven en vind je jezelf terug in harmonie met de natuur.

Een Amsterdamse Paradijstuin

Paradijstuinen komen in vele vormen voor. De Tuin van Eden - bekend uit Bijbel en Koran - en de Hangende Tuinen van Babylon zijn de beroemdste paradijstuinen, gelegen in het oude Mesopotamië (het huidige Irak). Een ander voorbeeld zijn Islamitische of Moorse tuinen. De Arabische kaliefen verrijkten hun paleizen met elegante, verkoelende Perzische tuinen, zoals de prachtige tuinen van het Alhambra in Granada.

Het Alhambra, Granada / Spanje.

Ook India kent paradijstuinen; die van de Taj Mahal zijn wereldberoemd. Net zoals de tuinen van Versailles, ook een 'aards paradijs'. De Highgrove Carpet Garden, aangelegd door prins Charles, is ook een paradijstuin, gebaseerd op de patronen van twee Anatolische tapijten.

Kortom, Paradijstuinen zijn er in alle soorten en maten. De Tuin van Jan combineert elementen uit al deze verschillende 'aardse paradijzen' en is daarmee een echte Amsterdamse paradijstuin.

Ontwerptekening Tuin van Jan 2012, Sanne Horn, Copijn Tuin - en Landschapsarchitecten.

Ontstaansgeschiedenis: Pop-Up Park

De Tuin van Jan anno 2011.

De kiem voor de Tuin van Jan wordt gelegd door buurtbewoners tijdens het Pop-Up Park in Mei 2011.

Het Pop-Up Park was een tijdelijke stadstuin gemaakt door buurtbewoners. Samen met tuinontwerpers en architecten hebben de burens - jong en oud - hun ideale stadstuin ontworpen. Op basis van deze ontwerpen is een definitief ontwerp gemaakt. Ook zijn naam heeft deze tuin aan een buurvrouw te danken: 'De Tuin van Jan', vanwege de ligging aan het Jan Maijenpleijn, tussen de Jan Eef en de Jan van Galenstraat.

De Tuin van Jan volgens een buurtbewoner, mei 2011.

Het Paradijs volgens Jan

De Tuin van Jan bestaat uit sterke beplanting, die zeer geschikt is voor de biotoop achter de Jan Eef. De beplanting is zo gekozen dat er ieder seizoen wat bloeit en groeit.

Ook voor vogels, vlinders, vleermuizen en bijen is Jan een paradijs. Voor hen zijn er vlinderstruiken, vlierbessen, sierappeltjes, helder water en nectar.

Regenwater is Hemelwater

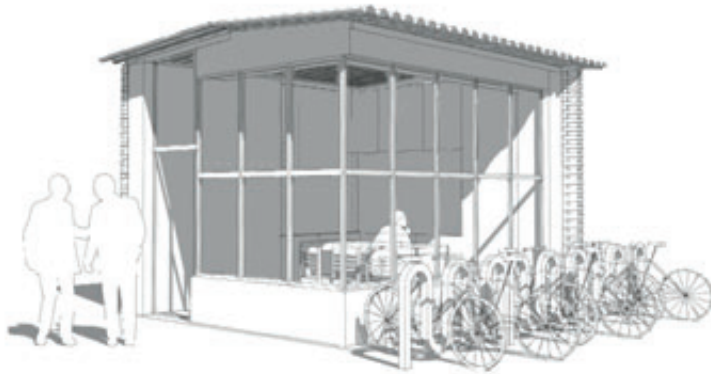

Stadsecoloog, Martin Melchers, tijdens het Pop-Up Park:

“De stoeptegels gaan er uit! Want daar waar de stad niet bestaat, werkt de grond als een spons. Zonder die tegels kan de tuin een hoop overtollig water bergen, iets waar een stad als Amsterdam enorm behoefte aan heeft. Het riool wordt op die manier minder belast en de planten die er dan kunnen groeien, hebben een verkoelende en stofabsorberende werking.”

Water is de bron van alle leven. Zonder water groeit er niets in het paradijs. Ook in de Tuin van Jan speelt water een hoofdrol. Regenwater, of beter gezegd, hemelwater, wordt opgevangen op het dak van de school en stroomt in de vier vijvers. Daar wordt het bewaard en gebruikt voor de bevoeiing van de tuin. Hier drinken de vogels, wonen kikkers en libellen en zie je de hemel boven je weerspiegeld in het water.

In een paradijs tuin is ook altijd plaats voor een mooi paviljoen waar je kunt uitrusten en van het uitzicht genieten. Het paviljoen van Jan is gemaakt van hergebruikt materiaal, de muren zijn gebouwd van de 10.000 stoeptegels waarmee de binnentuin vroeger was bestraat.

Ontwerptekeningen paviljoen Tuin van Jan 2012, Dirk Overduin, 2012 Architecten.

De Tuin van ...

De Tuin van Jan werkt samen met andere tuinen in Amsterdam West, onder meer de Eetbare Tuin (naast de Jeruzalemerkerk aan het Jan Maijenplein) en Natuurtuin De Slatuinen aan de Slatuinenweg.

Deze samenwerking op het gebied van onder andere natuur-educatie, beheer en kennisuitwisseling zal op korte termijn worden uitgebreid tot een groen netwerk van stadstuinen, parken en openbare groenvoorzieningen in Amsterdam West.

De Tuin van ... Hassan en zijn vrienden, mei 2011.

Info De Tuin van Jan

Adres: Jan Maijenstraat 17
1056 SE Amsterdam MidWest

info@detuinvanjan.nl
www.detuinvanjan.nl
Facebook; [detuinvanjan](#)

Bereikbaarheid

De Tuin van Jan ligt tussen de Jan Eef en de Jan van Galenstraat, aan het Jan Maijenplein, net achter het Mercatorplein.

Halte Mercatorplein

Tram 7, 13, 14 Bus 15 & 18.
Parkeergarage Mercatorplein.

Openingstijden

Wintertijd (1 november - 31 maart)
Iedere Zondag van 10 - 17 uur

Zomertijd (1 april - 31 oktober)
Iedere zondag van 10 - 18 uur

Juli / Augustus (tijdens schoolvakantie) ook geopend op
donderdag van 10 - 18 uur.

Vrwlgrs gezocht.

Iedere zaterdag van 10 tot 14 uur wordt er getuiniert in de Tuin van Jan. Doe je mee ? Het is gezellig, groen en goed voor de buurt en je kunt er een hoop van leren voor je eigen tuin. Je kunt je als vrijwilliger aanmelden op de site.

Vrienden & vriendinnen van Jan:

Sanne Horn, Copijn Tuin - en Landschapsarchitecten
Donkergroen Tuinonderhoud
Dirk Overduin voor 2012 Architecten
Johannes Frölich, waterconcept & ontwerp
Martin Melchers, stadsecoloog
Fransje de Waard, De Waard Eetbaar Landschap
Dirk van Berghe, fruitteeltbedrijf 'Eerlijk en Heerlijk'
Charlotte Korthals Altes
Cocky Eek & Theun Karelse, FoAM
Stichting Dock
Geef om de Jan Eef
Meesteropleiding Coupeurs (MOC)
Samma Mutsaers
Matthijs Borghgraef
A3 Norbart
Johan Meulman
Lode Bruins
Marjolein Jongerling
Saskia Stehouwer
Arnoud Hekkens
Farida Haddaoui
Fatima Lamsarouad
Emel Can
... en vele andere bewoners van de Jan Maijenbuurt e.o.

Beheerder van Jan

Stichting Jan Maijen Collectief (JMC) is een collectief van betrokken bewoners uit de Jan Maijenbuurt en is verantwoordelijk voor het duurzaam beheer van en toezicht op de Tuin van Jan.

Sponsors van Jan

Stadsdeel West & Woonstichting de Key

De Tuin van Jan wordt op 15 mei 2013 officieel geopend.

Jan's Garden ("De Tuin van Jan") is a wonderful paradise garden located in the western district of Amsterdam. This public garden will officially open on May 15, 2013. The garden will be opened to the public every Sunday from 10 am to 6 pm. We are always looking for volunteers to help us tend this lovely garden. If you want to come and garden with us, please register at our website: detuivanjan.nl

De Tuin van Jan, Amsterdam West bölgesinde bulunan harika bir bahçedir. 15 Mayıs 2013'ten itibaren her pazar saat 10.00 ile 18.00 arası halka açık olacaktır. De Tuin van Jan bahçesine bakım yapmak için gönüllü sakinler arıyoruz. Bahçeyle ilgilenmek istiyorsanız ilişikteki web sitemize başvurabilirsiniz: detuivanjan.nl

الرياض هو اسم "حديقة يان" الرائعة المتواجدة في غرب مدينة امستردام.

ستفتح ابوابها في وجه العموم كل يوم احد ابتداء من 15 مايو 2013 من الساعة العاشرة صباحا الى السادسة مساء.

"حديقة يان" في حاجة الى صيانة و تبحث باستمرار على اناس يساعدون على الحفاظ عليها.

اذا كنت مهتما و لديك الرغبة في المساعدة عليك بالاتصال على البريد الالكتروني:

detuivanjan.nl

و اهلا و سهلا بالجميع!